

PLAVBA PRO DĚTI 2015

CESTA

Jednoduchost – Otevřenost- Svoboda
aneb Kruh na Bumbálce
aneb Náhody nejsou

Krkonoše, Špindlerův Mlýn,
Chata Bumbálka
15.–21. 8. 2015

Lektoři: Hana Hlaváčková, Věra Hlaváčková, Olda Hlaváček

Děti: Dětský domov Ústí nad Labem, Dětský domov Zvíkovské Podhradí

V pořadí celkem 12. akce v rámci Plavby pro děti a důvěrně známá chata Bumbálka. Ze Zvíkova přispěla skupina sedmi děvčat a jednoho chlapce pod ochrannými křídly tety Vladky, Ústí vyslalo dvě děvčata a šest chlapců a zdatného pečovatele strejdu Petra. Z Moravy stejně jako loni dvě dítky a jedna babička, místní zastoupil téměř všem dětem známý syn majitelů chaty Bumbálky. Pořadatelská rodina byla letos pevně připoutána k farmě Noe, takže se nepodařilo se s nimi potkat.

Letošní ročník se nesl ve znamení inspirace přírodními národy – prostotou života, jejich vztahem k přírodě, k ostatním lidem i k sobě samým. Stejně jako přírodní národy i my jsme zasedli a sedávali v kruhu. Ze všech vlastností kruhu jsme čerpali hlavně vzájemné propojení, rovnocennost všech jeho účastníků, učili jsme se vzájemné úctě a respektu. Učili jsme se mluvit, učili jsme se cítit, učili jsme se naslouchat. Stejně jako přírodní národy jsme oslabili či zcela vymazali obsah slova „náhoda“ – náhody nejsou.

Letošní ročník se také nesl ve znamení vysokého věkového průměru účastníků, který byl necelých 14 roků. Věk, který v životě člověka obvykle přináší přerod z jedné fáze života do další, často provázený nelehkými zkouškami a pocity odcizení, osamocení, nepochopení, vzdoru proti všemu a všem, dokonce nejčastěji proti sobě samému. Když se takové období odehrává v životě člověka, který prošel ne právě ideálním rodinným prostředím, může to být období o to těžší.

Letošní ročník jsme měli úmysl vzít na pomoc hudbu. Ne pouze jako příjemného průvodce, ať už v podobě táborevých písní, hry na kytaru, nebo dunících mobilů snažících se reprodukovat zvuky moderní hudby. Chtěli jsme od hudby víc – léčení. Proto byla ústřední součástí programu návštěva muzikoterapeutů Honzy a Lenky z Trutnova, kteří v souladu s celostním přístupem k muzikoterapii umožnili spustit řadu zjevných i neviditelných procesů očištění a proměn ve všech účastnících, lektoři nevyjímaje. Úmysl se podařilo měrou vrchovatou naplnit – připravit vhodnou půdu pro léčivé setkání s paní Muzikou mimo jiné i výrobou vlastních přírodních nástrojů, naplno prožít její přítomnost v bubnech, koncovkách, tibetských miskách, gongách, dešťových holích, didgeridoo a dalších exotických nástrojích, a udržet ladění i po zbytek týdne.

Letošní ročník se nesl ve znamení únavy. Ne oné dobře známé pomíjivé dětské únavy, která v jedné chvíli brání dětem udělat další krok, po čtvrt hodině odpočinku mohou ale dvě hodiny bez přestání otřásat chatou v základech. Letos to bylo jiné. Snad kvůli počasí s extrémně horkým létem, snad hloubkou otvíraných témat a dotýkaných nití. Kdo ví?

Sobota

Odpolední příjezd, ubytování, večeře v tradičním domáckém prostředí důvěrně známé Bumbálky. Po večeři zasedl poprvé kruh. Po vzoru indiánských sněmů, svolávaný bubnováním, s putujícím právem slova v podobě symbolické mluvící hůlky. Vše od začátku bylo svěřeno plynutí, bez snahy ovlivňovat rozdělení míst v kruhu, bez možnosti volby. Škrtili jsme slovo „náhoda“ a „cosi“ přidělilo místa v kruhu pořadím jmen tahaných ze sáčku. Každý si poté vylosoval z velkého pytle symbol svého místa v kruhu – malý ručník různých barev. A svou vlastní rukou vybral v jiném sáčku malý útržek barevné látky, kterým se přidal k jednomu ze tří kmenů – žlutého kmenů z Východu, červeného kmene Jihu a bílého kmene Severu.

Jako jednoduchou ukázkou proměn názorů na ovládnutí světa člověkem jsme povyprávěli a předvedli ukázkou fotografií krystalů vody od japonského profesora Masaru Emoto. Výsledkem jeho výzkumů jsou důkazy o tom, že voda „slyší“, „cítí“, „vnímá“ a podle prostředí mění krystalickou strukturu, ačkoliv chemické složení je stále stejné a důvěrně známé. Zmínka o tom, jakou úctu prokazují všechny přírodní národy vodě jako nositelce života, za jakou samozřejmost jej považuje člověk v západní civilizaci. Zmínka o dokumentu o vodě (ruský dokument s titulky <https://www.youtube.com/watch?v=ifNF0cKdjc>), ve kterém špičkoví vědci přiznávají, že o vodě vlastně mnoho nevíme...

Neděle

Naplňovali jsme úmysl sobotního večera – chceme vyzkoušet, zda za mnohem kratší dobu, než v originálním pokusu, tedy za pět dnů, poznáme rozdíl mezi dvěma nádobami s vodou. Dr. Emoto dal do stejné vody

do stejných nádob vařenou rýží a po dobu jednoho měsíce na jednu nádobu mluvil laskavými slovy, na druhou nádobu pak negativním způsobem. Rýži jsme dostali od sobotní večeře a každý kmen založil dvě nádoby a označil je tak, aby věděl, které vodě bude chodit co nejčastěji nadávat, a kterou bude chodit chválit.

Pro inspiraci jsme pustili pár obrazových i zvukových ukázek jednoduchých hudebních nástrojů – drhel, metliček, kakovonů, dřívěk, chřestidel, čaring, bubínků – a pak jsme vyrazili směrem k Emině skále sbírat klacky, dřívka, větve, šišky, kameny a další přírodní materiál pro odpolední výrobu.

Odpoledne jsme každý vyrobili svůj vlastní nástroj – někteří cestou nejmenšího odporu velmi prostý, někteří pečlivě se zdobením v podobě korálků. Pravidla byla následující:

- nástroj je **OSOBNÍ** – tvůrce do něj vkládá duši
- nástroj je **VIZITKOU** – měl by být zdobený tak, aby vyprávěl o svém tvůrci
- nástroj je **PŘÍRODNÍ** – každý nástroj by měl obsahovat alespoň dva přírodní materiály
- nástroj je **ORIGINÁLNÍ** – nesmí existovat druhý stejný na světě, rozeznání pouhým okem
- ---
- **PRAVIDLO**: použité plasty musí být maskované (nabarvené, polepené, schované...)

Dále si každý vyrobil z hliníkových trubek svou vlastní originální zvonkohru. Originální ve způsobu uchycení, ve zdobení nástroje, trubky dostali všichni stejné.

Nakonec jsme vytvořili ze třech velkých trubek jednu společnou obří zvonkohru.

Každá část dne začínala a většinou i končila sdílením v kruhu. Dvířka dětských niter se pomalu otvírala, některá se vždy znovu a znovu zavírala. Strach, stud, obavy z neznámého, ze svého vlastního nitra...

Ukázalo se, že účastníci mají rádi písničky od skupiny Kryštof a od Kluse.

Pondělí

Vycházka na Rovinka pro dopis, adresovaný Markovi Polanovi, který tam údajně měl zanechat pošták s dodatkem, že až na Bumbálku se s jedním dopisem nepotáhne.

Dopis byl adresovaný Markovi Polanovi a byl napsán jakýmsi Honzou Bouškou. Domluva prý platí, odpoledne se na Bumbálce zastaví a počítá s dětským představením, ideálně na téma cesta.

Narychlo jsme začalipřetextovávat písničku Cesta od Kryštofa, abychom nacvičili krátké vystoupení pro Honzu Boušku, který odpoledne přijede. Nadšení nevládlo, ale jiskřičky zájmu se objevovaly a šířily.

Odpoledne se skutečně objevil Honza Bouška s partnerkou Lenkou, doprovázeni pětadvaceti bubny, spoustou kufrů a beden. Odpolední program mohl začít – muzikoterapie. Příběh s dopisem a vystoupením zcela zanikl v událostech toho odpoledne. Počáteční vykuřování kruhu a všech jeho účastníků vonnými tyčinkami a bylinkami, prozpívávání provázené nezadržitelným úsměvem dětí menších i větších. A pak už zcela pohlcení do víření bubnů v kruhu sedících bubeníků, kdy se z mnoha silou vůle držení rytmy stával postupně jeden jediný – ZVUK KRUHU. Hraní na koncovky, propojování koncovek a bubnů.

Přesun ven – hra na vlastní hudební nástroje, které Honza s Lenkou velmi chválili co do úrovně provedení. Déšť chladil a čistil. Došlo i na tanec, improvizace vedená muzikoterapeutickým orchestrem. Dvířka niter se neslyšně otvírala, a aniž by to jejich majitelé tušili či nějak ovlivňovali, hudba čistila staré a ještě starší rány, uvolňovala bloky a pouštěla do magické síly kruhu vše nepotřebné a zatěžující. Přitom vždy pouze to, na co byl každý z nás připraven, co pro něj bylo vhodné a únosné.

Návrat zpět do kruhu v Bumbálce a ladění tibetských misek – ty zpívají jen tehdy, když je člověk naladěný a zklidněný právě podle nich.

A znovu bubnování, složitější rytmus spojený se zpěvem Matko Země, Otče Slunce. Ruce bolely, ale přestávky jen na nejnútnejší odpočinek.

Na večerní relaxaci po večeři si všichni donesly své polštáře a přikrývky, aby si každý našel to své nejlepší místo pro odpočinek, relaxaci, meditaci. Honza s Lenkou připravilidesítky hudebních nástrojů a rozsvítili místnost výhradně světlem desítek svíček. Hodinu a půl hráli oba na všechny známé i neznámé nástroje a ležící posluchači tu špitali, tu mizeli do snů na jakási jen jim známá či neznámá místa, usínali a probouzeli se, aniž by cítili, že spali. Šeptání či brebentění neustávalo, každý hledal způsob jak prožít tuto chvíli, každý měl jiné schopnosti a možnosti. Ozvaly se i zvuky patřící hluboko ponořenému spáči, ozvalo se i to nekrásnější, co umí lidské ucho zachytit – úplné ticho.

Po ukončení relaxace prostor ke sdílení – možnost popsat své pocity, zážitky. Mnoho odvážných se nenašlo, ale byli i tací, kteří udrželi vědomí i v hlubších úrovních relaxace a dokázali pocity převést do slov. Neviditelné obruče praskaly a praskaly, navenek se někteří stále bránili se otvírat, ale boj za masku nezájmu byl stále těžší. Několikrát za odpoledne i večer zazněla pochvala od muzikoterapeutů, že to, co naše skupinka zvládla na bubny a další nástroje během pár hodin, jiné skupiny či jednotlivci cvičí a zvládají za den i několik dnů... Bylo naladěno, zájem probuzen, nové světy i nové pohledy na staré světy otevřeny nejen dětem, ale i tetám a strejdům a vůbec všem přítomným.

Úterý

Celodenní déšť, únava související se změnou počasí, ale hlavně zpracovávání muzikoterapií otevřených a pročišťovaných věcí. Poctivá únava. Dopolední kruh, bubnování, dramatické scénky spojené s nástroji a hudbou.

Na odpolední program dorazila do kruhu návštěva – novomanželé Radek a Saša Fialovi a jedna kytara, Martin Nemrava s kytarou a písňalkami. Hojnost písniček, scénky na hosty vybraná témata, např. Jak lidé získali oheň apod. Povídání o pohledech na bohatství v životě – propojenost na hodnoty života, hmotné statky, přátele, práce. Sdílení v kruhu na téma plánů – čím chci být, kde chci bydlet. Odvážnější už se nenechali omezovat stydlivostí či rizikem, že se jim někdo z kamarádů bude smát. Dvířka se víc a víc otvírala.

Po večeři velmi zajímavé Martinovo povídání – o bydlení v přírodě v kopuli, o prolínání světů hmotného bohatství s bohatým životem v jednoduchosti a hlavně o vesmíru. Poutavé vyprávění o Martinově cestě za vesmírem, o překvapivých objevech moderní vědy, které se dostanou do školních učebnic tak za dvacet let. O tom, jak člověk víc a víc odkrývá, jak málo a ještě méně ve skutečnosti ví o všech vesmírech – mikrokosmech úrovně atomů i makrokosmech vesmírných galaxií. O černých dírách, černých bednách, o bílých trpaslících a supernovách, o Slunci a Zemi. O nečekaném propojení moderní vědy a starodávnými rituály k uctívání Matky Země. O pokoře, s jakou ti, kteří ví, odhalují víc a víc, že neví... O odvaze přiznat, že neví.

Středa

Celodenní výlet směrem do Špindlerova Mlýna, cestou přes Harrachovu skálu (1035 m n. m.), Horní Mísečky. Zdatný průvodce Kuba nás optimisticky naladil, když všechno bylo vlastně kousek a buď po rovině, nebo alespoň po vrstevnici. Skutečnost byla pro nás trochu jiná, ale rychle jsme si zvykli překládat horalštinu výkonnostního sportovce do řeči nížinných civilistů.

Ve Špindlerově Mlýně jsme potkali Krakonoše a po rozchodu se vydali kolem přehrady zpět směrem na Bumbálku. Pod přehradní hrází nás zaujali přejezdy rokle na lanech a tak jsme dali tetě Vladě a strejdovi Petrovi příležitost posunout své vlastní hranice zase o kousek dál.

Celou cestu, která měřila 17 km, se povídalo, skupinky se střídaly, zájemci pečovali o kočárek s nejmladší účastnicí Aničkou. Příjemné naladěno, příjemná únava, radostný návrat na Bumbálku přesně na dobu večeře. Po večeři tradiční kruh se sdílením a povídáním, otvíráním...

Čtvrtek

Neradostný byl úvodní krok čtvrtečního rána – snídaně sestávala ze suchého chleba a vody. Mlžení slovy: Kdo chce, raději se nají, kdo chce, nechá si místo na překvapení, které nás čeká v lese kousek od Bumbálky.

Kmeny se rozdělily na dvě skupiny – jedna skupina brala vrabce v hrsti a pochutnávala si na výborném chlebu. Druhá skupina pohrdla a anášela se fantazií směrem k lesnímu pikniku, hostině uspořádané jako odměna za trpělivost.

Šli jsme do lesa směrem ke Špindlerovu Mlýnu a u velkého krmelce se seníkem zazněl povel: každý kmen si během pěti minut najde mimo cestu místo v lese, kde bude schopen pohromadě strávit šedesát minut tak, aby nikdo vybrané místo neopustil. Doporučeno odskočit si předtím na lesní toaletu. Po volbě místa si zástupci kmenů vylosovali z pytlíčku provázek, jehož obtočením kmen vytvořil prostor pro své hodinové přebývání na místě v lese. Hladoví, zklamaní z neuskutečněného pikniku, zavření ve vězení, přitom každý svobodně může

kruh opustit. Pro někoho těžké chvílky, pro někoho zcela jednoduchý úkol. V každém případě cenné uvědomění, že i prostý chléb a voda mohou být důležité a vzácné, zkušenost s omezením prostoru. Pro mnohé nebyla první, o to to mohlo být lehčí, ale i naopak. A na závěr malé vyčerpání sil přípravou dřeva na odpolední oheň. Ten den byl oběd mimořádně chutný!

Pravidelné setkání v kruhu, v každé volné chvílce spontánní bubnování, zájemců bylo vždy víc, než bubnů. Odpolední program pak byl již ve znamení závěrečné relaxace. Stále bylo co zpracovávat z otevření muzikoterapeutického a otvírání v kruhu.

Oheň a vynikající domácí špekáčky, kytara a řada písní. Uvolněná atmosféra. Večerní program měl být původně rekapitulací celého týdne, ale došlo pouze na vydatné bubnování a zpěv.

Pátek

Brzká snídaně a poslední zasednutí v kruhu. Krátký pohled na nádoby z rýží. Minimálně u kmene bílých bylo patrné, že úctou a laskavostí opečovávaná voda byla v lepší kondici než voda nenáviděná. Průkaznější by to jistě bylo až v dalších dnech.

Jedno kolo kruhu jako možnost vzkázat na kameru pár slov Polanovým. Často překvapivá slova z dříve málomluvných úst...

Loučení. Za zvuku šamanského bubnu vykročili společně účastníci letošní Bumbálky na své další cesty. Cesta Bumbálkou 2015 skončila, mnohé cesty díky ní začaly. Šťastnou cestu!

Zprávu připravil: Olda Hlaváček

Bumbálka 2015

(Táborová píseň Plavby pro děti 2015, chata Bumbálka 15.-21. 8. 2015)

(1/Sobota – příjezd, vytvoření kruhu)

Bumbálkou
chatou co dává to co nám má dát
My v kruhu sto dluhů oči všech se ptají
Dveře zarostlé strachy pak se do pohybu dají

(2)

Být prostí
Být sví. Otvírat oči, když spím
A znovu a znovu přát význam svým slovům
Hledat sami sebe a za mraky nebe

(REF I)

At' všechny kruhy krouží
At' touhy touží
At' jdou
Chodidla co tmou mě vedou
Za mými vrátky
Strach couvá zpátky
Před tou
Touhou neochvějnou

(3/Neděle – vycházka, výroba nástrojů)

Náhody
Kde jsou? Důvody jsou hrou
Přírodní zvuky a notiček shluky
Vdechnu nástroji duši objevím co tuším

(4/Pondělí – muzikoterapie – bubny, koncovky, tibetské mísy, tanec...)

Zaduní
buben. Volání Pojd' ven!
Bubny koncovky misky a bližší je blízký
Vidím kousek sebe a nekonečné nebe

(REF I)

(5/Pondělí – muzikoterapie – večerní relaxace)

Ležení
Snad spím? Volání slyším
Sta a tisíce zvuků houf holek a kluků
Příběhy v duších a srdce nám buší

(6)

Probouzím
Co spí. Prozradím. Cítím.
Co se mi líbí a co přebývá či chybí
Průvan už fouká a já na sebe koukám

(REF I)

(7/Úterý – návštěva Saša a Radek, Martin)

Návštěva
Dva tři. Písněmi nešetří
Hudební scénky bez ostychu plenky
Vše nejprostší hraje a led tiše taje.

(8/Úterý – večerní povídání s Martinem nejen o vesmíru)

Vesmírný
Výlet. Otázek přilet.
Jak málo známe a jak pýcha klame
O černé bedně, o touze neposedné

(REF I)

(9/Středa – výlet Špindlerův Mlýn přes Harrachovu skálu)

Šlapeme.
Krajem. Ve stopách zrajem.
Rovinky vzhůru a příběhů fůru
Vyhlídky skály, blízkosti na dosah v dáli

(10/Středa – Špindlerův Mlýn, přehrada a lanový přejezd tety a strejdy)

Rozchody.
Městem. Přehrady s gestem
Hranice strachu pak ujíždí krachu
Radostná ukázka, jak do bot se nepráská.

(REF I)

(11/Čtvrtek – ranní chléb a voda, lesní kmenové „vězení“)

Snídaně.

Chudá. Chleba jen, voda.

Překvapení v lese, kdo hodinu snese.

Kruhové vězení, břišní kručení a potřeb zapření.

(12/Čtvrtek – odpolední oheň a poslední večer)

Úleva.

Oběd. Bez slova pohled.

Trochu jinak se dívá a písně se zpívaj.

Kouzlo posledních večerů: Dáš kruhu důvěru?

(REF II)

At' síla kruhu slouží

at' stále toužíš

jít dál

za dveře, kam ses dřív bál.

At' cesty míří,

at' mír se šíří

s touhou

láskou nekonečnou.